

Gehakt maken

van de Pantanal

Betrokkenheid Nederlandse vleesimporteurs bij natuurbranden Brazilië

Samenvatting van het Engelstalige rapport: *Making Mincemeat of the Pantanal*

GREENPEACE

Braziliaanse vleesverwerkingsbedrijven die ook naar Nederland exporteren, nemen vlees af van veeboeren die betrokken zijn bij natuurbranden in de Pantanal. Dit blijkt uit onderzoek van Greenpeace International. Op landgoederen van deze veeboeren is tussen 1 juli en 27 oktober 2020 ongeveer 73.052 ha grond verbrand, een gebied ongeveer anderhalf keer de Hoge Veluwe. Dit onderstreept de noodzaak van een EU-bossenwet, die bedrijven die dit vlees importeren verplicht om hun ketens op te schonen. De EU-Mercosurdeal¹, die de import van Braziliaans vlees alleen maar zal vergroten, moet van tafel.

Branden in de Pantanal

Afgelopen jaar kwam de Pantanal, het grootste drasland ter wereld en leefgebied van de jaguar en de alligator, in het nieuws wegens ernstige branden, waarbij bijna 30% van het natuurgebied in vlammen is opgegaan.² De branden volgden op twee jaar ernstige droogte.³ Officiële bronnen bevestigen dat de overgrote meerderheid van de branden werd veroorzaakt door menselijke activiteit.⁴ In veel gevallen worden veeboeren ervan verdacht opzettelijk branden te hebben aangestoken. Dit is in strijd met het officiële verbod op het gebruik van vuur dat in juli 2020 door regionale regeringen en een presidentieel decreet is ingevoerd.⁵

Ondanks de bijzondere biodiversiteitswaarde van dit natuurgebied, liggen op ongeveer 90% van de Braziliaanse Pantanal particuliere landclaims⁶, waarvan het eigendom niet wordt geverifieerd door de staat. Daardoor overlappen deze landclaims vaak met inheemse gronden of openbare instandhoudingseenheden (inclusief federale, staats- en gemeentelijke reservaten). Ongeveer 80% van deze eigendomsclaims wordt naar verluidt beheerd door veeboerderijen.⁷

Verbrande landgoederen

Greenpeace International⁸ heeft 15 boeren geïdentificeerd die leverancier zijn of recent waren (2018-2019) van de toonaangevende vleesverwerkers van Brazilië, JBS, Marfrig en Minerva. Deze veeboeren zijn in verband gebracht met de verwoestende branden in de Pantanal in 2020, milieuovertredingen en/of onregelmatigheden in de eigendomsregistratie.⁹ Op landgoederen van deze leveranciers is tussen 1 juli en 27 oktober 2020 ongeveer 73.052 ha grond verbrand, een gebied ongeveer anderhalf keer de Hoge Veluwe.¹⁰ In veel gevallen lijken deze branden te hebben bijgedragen tot uitgebreide branden tot ver buiten de eigendomsgrenzen van de veeboeren.

Deze 15 veeboeren waren in 2018-2019 direct of indirect verbonden met minstens 14 vleesverwerkingsfabrieken van JBS, Marfrig en Minerva. Volgens scheepvaartgegevens hebben deze 14 faciliteiten tussen 1 januari 2019 en 31 oktober 2020 - de periode van de natuurbranden in de Pantanal- gezamenlijk meer dan een half miljoen ton rundvlees en rundvleesproducten ter waarde van ongeveer 2,4 miljard Euro (USD 3 mld).¹¹ De export is de voornaamste bron van

inkomsten voor de Braziliaanse activiteiten van JBS, Marfrig en Minerva. Ondanks de chaos en economische onrust veroorzaakt door de wereldwijde Coronapandemie, bereikte de export van Braziliaans rundvlees in 2020 een nieuw recordniveau.¹²

Nederlandse vleeshandel

Nederland is een van de grootste Europese importeurs van dit Braziliaanse vlees. De afgelopen twee jaar (1 januari 2019 tot 31 oktober 2020) is vanuit 13 van deze vleesverwerkingsfabrieken van JBS, Marfrig and Minerva 12,357 ton rundvlees verscheept naar Nederland, ter waarde van ongeveer 73 miljoen euro (89 miljoen USD).¹³ Ongeveer 20% van deze importen vond plaats in de periode van 1 juli 2020 tot en met 31 oktober 2020 - de periode waarin de branden in de Pantanal woedde.¹⁴

Al het rundvlees werd geïmporteerd via de haven van Rotterdam. Ongeveer 50% van de producten is vers rundvlees en 50% bevroren rundvlees.¹⁵ De belangrijkste importeurs van dit vlees zijn Jbs Group en JBS en Global Meat.¹⁶

Beloftes niet waargemaakt

Door de vele schandalen rondom ontbossing door de Braziliaanse vleesindustrie, onder andere aangetoond in het Greenpeace-rapport "Slaughtering the Amazon" (2009)¹⁷, beloofden deze vleesgiganten in 2011 voor het eerst 'nul-ontbossing in de toeleveringsketen'.¹⁸ Maar uit dit onderzoek naar de Pantanal-toeleveringsketen blijkt dat deze vleesgiganten nog steeds geen fundamentele procedures hebben om te garanderen dat vee van malafide veeboeren die verband houden met vernietiging van het milieu en/of wettelijke overtredingen zijn uitgesloten.

Correcte *Due Dignce* procedures voor producten zouden betekenen dat JBS, Marfrig en Minerva alleen runderen slachten waar ze volledige traceerbaarheid naar de oorsprong hebben vastgesteld. Alleen dan kunnen ze garanderen dat ze vee uitsluiten als het risico bestaat dat het afkomstig is van ontbossing of natuurvernietiging en mensenrechtenschendingen.

Vee witwassen

Nu is de screening van de toeleveringsketen in de Pantanal namelijk primair gericht op de boerderij die het vee aanlevert, zonder daarbij voldoende rekening te houden met de praktijken van dezelfde eigenaar van het boerenbedrijf elders in de keten. Want veel Braziliaanse veeboeren bezitten meerdere boerderijen en landgoederen.

De oogkleppen van de Braziliaanse vleesgiganten JBS, Minerva en Marfrig maakt het eenvoudig 'witwassen van vee' mogelijk: boeren kunnen vee leveren dat is grootgebracht op boerderijen die de wet of het bedrijfsbeleid overtreden, simpelweg door datzelfde vee via een erkende tussenliggende boerderij (vaak ook eigendom van dezelfde veeboer) te leiden, voordat het bij de vleesverwerker van JBS, Marfrig of Minerva komt.

13 van de 15 door Greenpeace geïdentificeerde boeren waren 'tier-one'-leveranciers; dat betekent dat ze vanuit een erkende boerderij in 2018 of 2019 rechtstreeks leverden aan een of meerdere vleesverwerkers. In de meeste gevallen waren de verbanden tussen de onderzochte boerderijen en de vleesverwerkers indirect - het vee van deze boerderijen ging vóór de definitieve verkoop via een of meer andere boerderijen. In de meeste gevallen waren de tussenliggende boerderijen eveneens eigendom van dezelfde persoon.

Reactie van vleesverwerkers

De schakels van de toeleveringsketen die door Greenpeace zijn gelegd tussen de veeboeren en de drie grote vleesverwerkers dateren van vóór de Pantanalbranden van 2020. De vleesverwerkers laten in een reactie op het rapport weten dat alle boerderijen die in 2018-2019 rechtstreeks leverden, op dat moment voldeden aan hun

beleidsvereisten op het moment van aankoop. Verder blijven ten minste 11 van de 15 boeren 'tier-one'-leverancier'. Dat betekent dat in ieder geval één boerderij van de onderzochte leveranciers voldoet aan de eisen van de vleesgiganten voor levering.

Het is verontrustend dat JBS, Marfrig en Minerva geen indicatie gaven dat zij zinvolle eisen hadden opgelegd aan hun Pantanal-leveranciers, ondanks de verwoestende branden in het natuurgebied. Ook spreken de vleesgiganten niet de intentie uit om dit te gaan doen, ondanks het bewijs dat werd geleverd via dit rapport. JBS bevestigde aan een vakblad dat het bedrijf op dit moment niet van plan is om leveranciers uit te sluiten, ook al schenden zij hun beleid:

“Op dit moment gaan we ze [noncompliant suppliers] niet blokkeren, we gaan proberen ze te helpen het probleem op te lossen. Soms is het papierwerk, soms moeten ze een instandhoudingsplan opstellen, soms moeten ze een deel van hun eigendom herbebossen. We gaan mensen inhuren om deze leveranciers te helpen.”¹⁹

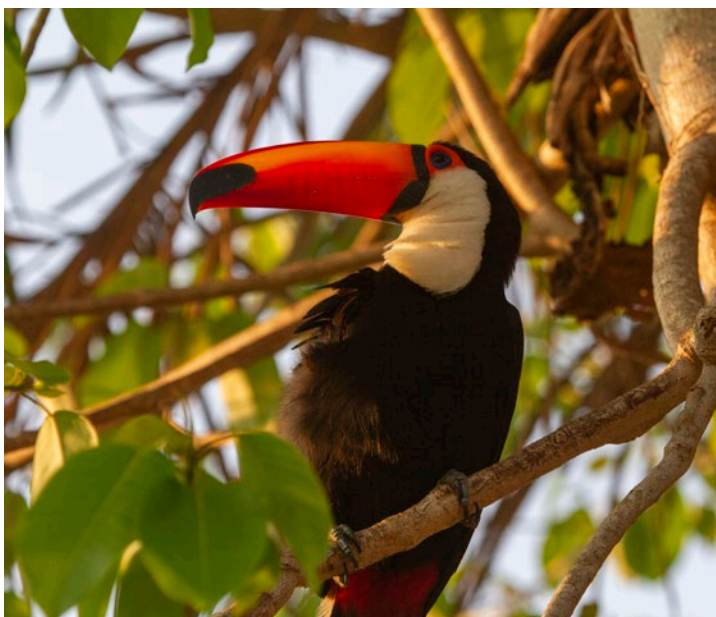
“Wij vinden het uitsluiten van het onroerend goed en de leverancier een negatieve insteek. Het lost het probleem niet op, want ze gaan naar de volgende vleesverwerker en proberen het te verkopen. Dat willen we niet, want het lost het probleem niet op.”

Ook Amazone en Argentijnse Chaco gekapt voor vlees

Greenpeace heeft nu de link tussen de vleesverwerkersgiganten en enkele veeboerderijen in de Pantanal onderzocht. Diverse onderzoeken tonen aan dat vleesproductie een van de belangrijkste drijfveren is voor ontbossing in de Amazone en het Argentijnse natuurgebied de Chaco. Zo bleek uit [eigen onderzoek uit 2020](#) dat Vleesgigant JBS - ondanks diverse beloftes - nog altijd betrokken is bij ontbossing in de Amazone.²⁰ In 2019 publiceerde Greenpeace International het rapport [Slaughtering the Chaco Forests](#), waarin werd aangetoond dat rundvlees verkocht in Europa afkomstig was van een slachthuis dat betrokken is bij ontbossing van dit natuurgebied in het noorden van Argentinië.²¹

Oplossing? een EU-bossenwet

Het is hoog tijd dat we deze Europese handel ten koste van de natuur aan banden gaan leggen met een [Europese bossenwet](#). Die wet moet voorschrijven dat bedrijven geen producten meer in Europa mogen verkopen die elders leiden tot natuurverwoesting.²² De Nederlandse en Europese vleesimporteurs worden dan verplicht om de keten volledig te kennen en precies te weten waar hun vlees vandaan komt, om ontbossers uit de gehele keten te weren.

© Leandro Cagliano / Greenpeace

© Pablo Petracchi

De Europese Commissie buigt zich momenteel over de vraag hoe zo'n wet eruit zou moeten zien. Mede dankzij [de steun van bijna 1,2 miljoen mensen](#) is de druk op stevige maatregelen groot. Rond de zomer van 2021 wordt het wetsvoorstel van de Europese Commissie verwacht. Daarna is het aan het Europees Parlement en aan de lidstaten om zich uit te spreken over dit voorstel. In het Europees parlement is een meerderheid voor een stevige bossenwet en ook de Nederlandse Ministers Schouten van LNV en Kaag van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking hebben zich positief uitgelaten over bindende maatregelen om de handel in producten die tot ontbossing kunnen leiden goed te reguleren.

...En zeker geen EU-Mercosurdeal!

Maar het bizarre is, terwijl de Europese Commissie werkt aan deze bossenwet, er tegelijkertijd gepoogd wordt om [de EU-Mercosurdeal](#) te beklinken. Deze handelsdeal tussen de EU en diverse Zuid-Amerikaanse landen (waaronder Brazilië) [zal de handel in Braziliaans rundvlees alleen maar stimuleren](#), waardoor de druk op het land in Zuid-Amerika wordt vergroot, met alle gevolgen voor de natuur daar van dien. Terwijl inmiddels diverse onderzoeken aantonen dat we

wereldwijd juist toe moeten naar drastisch minder vleesproductie en -consumptie om binnen de planetaire grenzen te blijven.²³

De EU-Mercosurdeal is overigens ook slecht nieuws voor de Nederlandse natuur. Die lijdt momenteel ernstig onder te veel stikstof, grotendeels veroorzaakt door de Nederlandse vee-industrie.²⁴ Alleen met een drastische herziening van ons landbouwsysteem met forse krimp van de veestapel kunnen we uit deze stikstofcrisis komen. Bovendien is een forse krimp van de veestapel ook noodzakelijk om de Nederlandse klimaatdoelen te halen.²⁵ Hoe wil de Nederlandse politiek deze noodzakelijke hervormingen in de landbouw doorvoeren, als de Nederlandse boeren tegelijkertijd moeten gaan concurreren met goedkoop Braziliaans vlees?

Inmiddels heeft [de Nederlandse Tweede Kamer in 2020 een motie aangenomen tegen deze handelsdeal](#). Het is zaak dat ook het Nederlandse kabinet en de Europese Commissie gaan inzien dat deze handelsdeal uit het fossiele tijdperk van tafel moet. Daarvoor in de plaats moet handelsbeleid komen dat toekomst biedt; eentje die de grenzen van de planeet respecteert en mens en natuur voorop stelt.²⁶

© Tracie Williams / Greenpeace

Wie moet wat doen?

Natuurlijk moeten vleesimporteurs niet achterover leunen en wachten tot een Europese Bossenwet ze gaat voorschrijven dat ze geen producten meer op de EU-markt mogen verkopen die van ontbossing komen. De tijd dringt en we kunnen het ons niet veroorloven om nog meer natuur te verliezen. Overheden en bedrijven moeten de economie afstemmen op biodiversiteit- en klimaatbescherming, dat hand in hand gaat met sociale rechtvaardigheid. Private en publieke financiën, handelsbeleid en internationale samenwerking mag niet tot verdere ontbossing leiden, maar wordt aangewend om een transitie te ondersteunen naar een groene, rechtvaardige en veerkrachtige economie. Dit betekent:

- **Laat natuurvernietigers vallen:** beëindig de financiering voor of handel met groepen zoals JBS waarvan de directe of indirecte leveranciers verband houden met ontbossing en vermeende mensenrechtenschendingen. Dit geldt ook voor de handel met

dochterondernemingen zoals Pilgrim's Pride, eigendom van JBS, dat eigenaar is van Moy Park en Tulip (onlangs omgedoopt tot Pilgrim's Pride Ltd).

- **Stop met het afnemen van producten die verband houden met natuurverwoesting van bossen:** sluit de markten voor producten en afgeleide producten die verband houden met ontbossing, de vernietiging van ecosystemen en schendingen van de mensenrechten, (zgn. Forest and Ecosystems Risk Commodities, kortom FERCS) middels een EU-bossenwet. Nieuwe EU-wetgeving moet maatregelen omvatten om volledige traceerbaarheid en transparantie van de toeleveringsketen te garanderen en maatregelen om het risico op ontbossing uit te bannen. Deze wet moet ook betrekking hebben op financiële instellingen.
- **Laat handelsbeleid aansluiten bij de doelstellingen op het gebied van klimaat, biodiversiteit en sociale rechtvaardigheid:** Ratificeer geen handelsovereenkomsten zoals de overeenkomst tussen de EU en Mercosur. Dit soort handelsovereenkomsten zijn gebaseerd op een extractief model dat mens en natuur commodificeert en is inherent onverenigbaar met bosbescherming. Zet in op het verminderen van vleesproductie en -consumptie, en verklein de externe forest footprint van de EU door middel van nieuwe toeleveringsketen wetten.
- **Transformeer het voedselsysteem:** faseer industrieel vlees uit en zet in op ecologische landbouw. Begin onmiddellijk met de geleidelijke afschaffing van alle financiering voor of handel in industrieel vlees, met als doel de totale vlees- en zuivelproductie en -verkoop met ten minste 50% te verminderen tegen 2025 en 70% tegen 2030.
- **Maak volledige transparantie tot handelsvoorwaarde:** maak volledige transparantie van groepsactiviteiten en de toeleveringsketen tot financierings- of handelsvoorwaarde, waarbij open en alomvattende monitoring- en rapportagesystemen nodig zijn. Geef prioriteit aan de gezondheid van mens en milieu: introduceer doelstellingen, wetgeving en fiscale maatregelen om de productie en consumptie van vlees en zuivelproducten te verminderen en ondersteun een fundamentele verschuiving naar ecologische landbouw en gezonde, plantaardige voeding om de druk op natuurlijke ecosystemen te verminderen.

Het volledige Engelstalige Greenpeace International Rapport 'Making mincemeat of the Pantanal. The markets for JBS, Marfrig and Minerva beef' (2021) is hier te downloaden.

Bijlagen: Grafieken van handel tussen Nederland en Brazilië

Nederlandse Rundvleesimporten gekoppeld aan casestudy's in de Pantanal, via de vleesverwerkingsbedrijven van JBS, Marfrig en Minerva, 1 januari 2019 tot 31 oktober 2020²⁷

Exporter	Location of Factory	SIF Number	Tonnes	Value USD	Percentage of Exports (tonnes)
JBS	Barra Do Garcas, Mato Grosso	42	503	2,981,700	4.07%
JBS	Campo Grande, Mato Grosso do Sul	1662	689	3,977,194	5.57%
JBS	Araputanga, Mato Grosso	2979	1,508	8,040,600	12.21%
JBS	Diamantino, Mato Grosso	3000	1,907	11,452,500	15.43%
JBS	Anastacio, Mato Grosso do Sul	625	28	156,000	0.22%
JBS	Pontes E Lacerda, Mato Grosso	51	1,386	8,231,600	11.21%
JBS	Campo Grande, Mato Grosso do Sul	4400	931	19,711,400	7.53%
JBS	Pedra Preta, Mato Grosso	2019	584	3,534,200	4.72%
JBS	Agua Boa, Mato Grosso	4121	364	1,991,000	2.95%
Marfrig	Varzea Grande, Mato Grosso	2015	1,217	7,927,800	9.85%
Marfrig	Bataguassu, Mato Grosso do Sul	4238	1,735	11,398,600	14.04%
Marfrig	Paranatinga, Mato Grosso	2500	161	1,106,800	1.31%
Minerva	Varzea Grande* ²⁸ Mato Grosso	2015	280	1,763,300	2.27%
Minerva	Mirassol D Oeste, Mato Grosso	2911	1,064	6,901,700	8.61%
Grand Total			12,357	89,174,394	100.00%

Nederlandse Rundvleesimporten gekoppeld aan casestudy's in de Pantanal, via de importeurs, 1 januari 2019 tot 31 oktober 2020²⁹

Importer	Tonnes	Value USD	Percentage of Exports (tonnes)
Jbs Group	2,172	11,709,794	17.58%
Jbs	2,114	12,703,900	17.11%
Intervlees Nv	1,411	9,470,200	11.42%
Fn Global Meat Bv	1,272	7,810,400	10.29%
Meat Imp. Zandbergen Brothers Bv	875	5,403,600	7.08%
Jan Zandbergen Bv	654	3,797,500	5.29%
Tulling Meat Imp. Bv	403	2,606,300	3.26%
Norvida Ab	398	2,624,500	3.22%
Jbs Global Uk Ltd.	391	2,520,400	3.16%
Gvfi Europe Bv	329	2,278,200	2.67%
Roben Meat Bv	223	1,488,300	1.80%
Fritz Vieh Und Fleischhandel Gmb H	193	1,379,000	1.56%
H Ferwerda Bv	178	965,500	1.44%
Gvfi International	175	957,500	1.42%
Testa Food	170	858,300	1.37%
Frostmeat Fleischhandelsgesellschaft Mbh	168	982,000	1.36%
Eastfield Meat Ltd.	156	879,000	1.26%
Coomans Trade Imp. Bvba	136	923,700	1.10%
Groenveld Bv	118	737,200	0.95%
Toledo Impormit Sl	103	523,900	0.84%
Van Ruiten Meatrading Bv	100	706,300	0.81%
Meat Imp. No 3 Bv	87	567,300	0.71%
Bv Carnimex	78	500,000	0.63%
Compaxo Fijne Vleeswaren Bv	77	379,000	0.63%
Shehata Coldstore	55	311,000	0.45%
All Meats International Co. Nv	48	302,000	0.39%
Vestey Foods Sas	40	215,600	0.32%
Fritz Vieh Und Fleischhandels Gmb H	38	243,000	0.31%
All Meats International	36	201,900	0.29%
Pb Groenveld Bv	34	261,700	0.27%
Iberdeli Bv	26	145,000	0.21%
Bervini Primo Srl	26	125,100	0.21%
Meat Marketing Serv Ltd.	25	142,300	0.20%
The Meat Market Bv	12	70,100	0.10%
Codirex Expeditie Bv	11	88,400	0.09%
Meat 2000 Fleisch Handels	10	81,300	0.08%
E. Jacobsen Gmb H	7	42,200	0.06%
Pan Seratech Gmb H	7	14,173,000	0.05%
Grand Total	12,357	89,174,394	100.00%

Nederlandse Rundvleesimporten gekoppeld aan casestudy's in de Pantanal, via de exporteurs, 1 januari 2019 tot 31 oktober 2020³⁰

Exporter	Importer	Tonnes	Value USD	Percentage of Exports (tonnes)
Jbs Sa	All Meats International	36	201,900	0.45%
	All Meats International Co. Nv	12	69,300	0.15%
	Compaxo Fijne Vleeswaren Bv	77	379,000	0.98%
	Eastfield Meat Ltd.	156	879,000	1.97%
	Fn Global Meat Bv	224	1,246,300	2.83%
	Fritz Vieh Und Fleischhandel Gmb H	143	992,900	1.81%
	Fritz Vieh Und Fleischhandels Gmb H	38	243,000	0.49%
	Frostmeat Fleischhandelsgesellschaft Mbh	168	982,000	2.13%
	Groenveld Bv	35	240,100	0.44%
	Gvfi Europe Bv	235	1,571,800	2.98%
	Gvfi International	111	595,100	1.41%
	H Ferwerda Bv	101	533,000	1.28%
	Iberdeli Bv	26	145,000	0.33%
	Jan Zandbergen Bv	654	3,797,500	8.28%
	Jbs	2,114	12,703,900	26.76%
	Jbs Global Uk Ltd.	391	2,520,400	4.95%
	Jbs Group	2,172	11,709,794	27.50%
	Meat Imp. No 3 Bv	12	68,300	0.15%
	Meat Imp. Zandbergen Brothers Bv	336	1,820,600	4.25%
	Norvida Ab	398	2,624,500	5.04%
	Pan Seratech Gmb H	7	14,173,000	0.08%
	Roben Meat Bv	113	752,800	1.43%
	Shehata Coldstore	55	311,000	0.70%
	Testa Food	157	805,000	1.99%
	Toledo Impormit Sl	103	523,900	1.31%
	Van Ruiten Meatrading Bv	24	187,100	0.31%
Jbs Sa Total		7,899	60,076,194	100.00%

Exporter	Importer	Tonnes	Value USD	Percentage of Exports (tonnes)
Marfrig Global Foods Sa	All Meats International Co. Nv	37	232,700	1.17%
	Bervini Primo Srl	26	125,100	0.83%
	Bv Carnimex	65	408,000	2.10%
	Fn Global Meat Bv	784	4,851,200	25.17%
	Groenveld Bv	11	87,800	0.36%
	Gvfi International	27	112,000	0.86%
	H Ferwerda Bv	76	432,500	2.46%
	Intervlees Nv	1,116	7,539,900	35.84%
	Meat 2000 Fleisch Handels	10	81,300	0.34%
	Meat Imp. No 3 Bv	75	499,000	2.41%
	Meat Imp. Zandbergen Brothers Bv	488	3,349,000	15.66%
	Meat Marketing Serv Ltd.	13	72,000	0.41%
	Pb Groenveld Bv	11	86,200	0.36%
	Roben Meat Bv	36	217,400	1.16%
	Testa Food	13	53,300	0.41%
	Tulling Meat Imp. Bv	261	1,873,500	8.38%
	Van Ruiten Meatrading Bv	25	196,700	0.81%
	Vestey Foods Sas	40	215,600	1.27%
Marfrig Global Foods Sa Total		3,113	20,433,200	100.00%

Minerva Sa	Bv Carnimex	12	92,000	0.90%
	Codirex Expeditie Bv	11	88,400	0.85%
	Coomans Trade Imp. Bvba	136	923,700	10.16%
	E. Jacobsen Gmb H	7	42,200	0.55%
	Fn Global Meat Bv	265	1,712,900	19.69%
	Fritz Vieh Und Fleischhandel Gmb H	50	386,100	3.71%
	Groenveld Bv	71	409,300	5.30%
	Gvfi Europe Bv	94	706,400	6.99%
	Gvfi International	37	250,400	2.74%
	Intervlees Nv	295	1,930,300	21.94%
	Meat Imp. Zandbergen Brothers Bv	51	234,000	3.83%
	Meat Marketing Serv Ltd.	12	70,300	0.92%
	Pb Groenveld Bv	23	175,500	1.69%
	Roben Meat Bv	74	518,100	5.49%
	The Meat Market Bv	12	70,100	0.89%
	Tulling Meat Imp. Bv	143	732,800	10.62%
	Van Ruiten Meatrading Bv	50	322,500	3.74%
Minerva Sa Total		1,344	8,665,000	100.00%

Referenties

1. Deze vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de vier Mercosurlanden Brazilië, Argentinië, Uruguay en Paraguay is de grootste handelsdeal ooit. In 2019 bereikten de partijen een principeakkoord dat momenteel wordt uitgewerkt.
2. Tot 27 oktober 2020 (de periode die de Greenpeace analyse), is 28% van het boom opgegaan in vuur; op 22 November 2020, ging het om 30%, 4.49 miljoen ha. Bron: LASA website 'Burned area – Pantanal 2020'.
3. Fundación Amigos de la Naturaleza (2020) p7, Hermanson M (2019), Mega ER (2020)
4. Estúdio CBN (2020), Vannoni CE (2020)
5. Zie Carvalho D (2020), Instituto Centro de Vida (2020) p1 en Ionova A (2020).
6. Gebaseerd op data van het Ministério da Agricultura, Pecuária e Abastecimento, Serviço Florestal Brasileiro (2020) p44.
7. Seidl AF, de Silva JSV & Moraes AS (2001)
8. In dit rapport refereert 'Greenpeace' naar Greenpeace International, tenzij anders vermeld.
9. Alle ketenlinken van 2018–2019 tussen boerenbedrijven en vleesverwerkingsbedrijven zijn tot stand gekomen door eigen onderzoek. Documentatie Greenpeace International.
10. Totale oppervlakte van de Hoge Veluwe is 5400 hectare, zie [website van de Hoge Veluwe](#).
11. Panjiva Brazil trade data <https://panjiva.com/data/brazil-trade-data>
12. Reuters (2021); de gerapporteerde resultaten kwamen overeen met de eindejaarsvoorspellingen van de Brazilian Beef Exporters Association (ABIEC (2020)).
13. Panjiva, Brazil Export Data Set, accessed on 23rd December 2020 from www.Panjiva.com
14. Van 1 juli 2020 tot en met 31 oktober 2020 is 2.421 ton rundvleesproducten geïmporteerd, zie www.Panjiva.com
15. Alle cijfers komen van Panjiva, Brazil Export Data Set, geraadpleegd op 23 dec. 2020, www.Panjiva.com, zie bijlages
16. Panjiva, Brazil Export Data Set, geraadpleegd op 23 dec. 2020, www.Panjiva.com
17. Greenpeace (2009)
18. De ondertekenaars van deze G4-overeenkomst beloofden om binnen zes maanden na ondertekening alle 'landelijke eigendommen die rechtstreeks slachtvee leveren (vetmestbedrijven) en die zich bezighouden met ontbossing in het Amazonegebied' uit te sluiten van hun toeleveringsketen. Deze voorwaarde moest binnen twee jaar worden uitgebreid tot alle leveringen, inclusief externe leveranciers en leveringen van opfok- en boomkwekerijen. Zie JBS-Friboi, Bertin, Minerva & Marfrig (2009) p1.
19. Morrison O (2021)
20. Greenpeace International: '[How JBS is still Slaughtering the Amazon](#)', (2020)
21. Greenpeace International: '[Slaughtering the Chaco Forests](#)', (2019)
22. Greenpeace EU Policy Briefing: '[A new EU regulation to protect the world's forests and ecosystems](#)' (2020)
23. Zie rapport '[Minder is Meer](#).' De visie van Greenpeace op het Vlees en zuivelsysteem (2018) en de [EAT-Lancet Commission Report](#), (2019)
24. Factsheet [Stikstof en Boerenprotest](#), Greenpeace Nederland, 2019
25. Zie 'Plan voor een eerlijk en groen herstel', Greenpeace Nederland (2020)
26. Greenpeace EU, '[Ten Principles for Trade](#)', (2017)
27. Panjiva, Brazil Export Data Set, accessed on 23rd December 2020 from www.Panjiva.com
28. No longer an exporter, but Minerva Varzea Grande is registered as exporting until June 2019, which is around 2-3 months after they stopped operating there, and when the plant was swapped over and became Marfrig Várzea Grande maintaining same SIF number 2015
29. Panjiva, Brazil Export Data Set, accessed on 23rd December 2020 from www.Panjiva.com
30. Panjiva, Brazil Export Data Set, accessed on 23rd December 2020 from www.Panjiva.com

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

© 2021 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946
1001 AS Amsterdam
0800 422 33 44
info@greenpeace.nl
www.greenpeace.nl
KvKnummer: 41198809